

V J A R S P O L , s. r. o. Nitrianske Pravno

Námestie SNP 153/35, 972 13 Nitrianske Pravno

V Ý R O Č N Á S P R Á V A O H O S P O D Á R E N Í Z A R O K 2 0 1 9

Hlavným výrobným zameraním spoločnosti VJARSPOL, s. r. o. v roku 2019 naďalej zostalo poľnohospodárstvo, rastlinná a živočíšna prvovýroba. Spoločnosť hospodárila na výmere 2.674,28 ha, z toho je 1.284,96 ha ornej pôdy a 1.389,32 ha trvalých trávnych porastov, čo predstavuje 48 percentné zornenie. Z obhospodarovanej pôdy je vo vlastníctve spoločnosti v súčasnosti 77 ha p. p., to znamená, že prevažná väčšina pôdy je prenajatá a to od SPF 2.449 ha a od fyzických osôb momentálne 791 ha, s ktorými máme uzatvorených 982 nájomných zmlúv. Za prenájom poľnohospodárskej pôdy sme v roku 2019 vyplatili nájomné v hodnote 31.144 €.

Poľnohospodárska pôda obhospodarovaná spoločnosťou VJARSPOL sa nachádza v severnej časti Hornonitrianskej kotliny, v katastrálnych územiach obcí Kľačno, Lazany, Malinová, Nitrianske Pravno, Solka, Vyšehradné, Poluvsie, Poruba, Pravenec, Tužina, ktorým bola za hodnotený rok vyplatená daň z nehnuteľnosti vo výške 38.276,-- €. .

Územno organizačná štruktúra v porovnaní s minulým rokom sa nezmenila, takže spoločnosť VJARSPOL, s. r. o. vykonávala svoju činnosť v piatich samostatných závodoch, z ktorých závody

- **01 MALINOVÁ**
- **02 NITRIANSKE PRAVNO**
- **03 TUŽINA**

sú závody s poľnohospodárskou výrobou rastlinnou a živočíšnou.

- **Závod 04 PV - 1** je zameraný na pridruženú výrobu so zámočnickou, opravárenskou činnosťou.
- **Závod 05 – Mäsozávod** – zabezpečuje porážku a spracovanie mäsa predovšetkým z vlastnej produkcie a v malom rozsahu i nakúpených zvierat.

Rastlinná výroba je orientovaná predovšetkým na pestovanie krmnej pšenice, trhovej plodiny repky olejnej a sladovníckeho ozimného jačmeňa, ale hlavne krmovín pre živočíšnu výrobu. Väčšinu tržieb podniku cca 75 % zabezpečuje živočíšna výroba a to hlavne z predaja kravského mlieka, alebo cez mäsozávod - z predaja mäsa HD, ošípaných a oviec. Chov hovädzieho dobytku, ošípaných a oviec je predurčený z vysokého zastúpenia TTP na celkovej výmere, ale aj z % zornenia poľnohospodárskej pôdy, na ktorej sa produkuje dostatok vlastných objemových a jadrových krmív pre tieto chovy.

V roku 2019 niektoré makroekonomické ukazovatele začali poukazovať na spomalenie aktivity slovenskej ekonomiky, čo sa odrážalo aj na kondícii celého agrosektoru. Naďalej pretrváva veľká nerovnováha v obchodnej bilancii s potravinami, keď Slovensko dováža až 60 % potravín zo zahraničia, v dôsledku silného konkurenčného trhu v EÚ. Vysoké celosvetové zásoby hlavných komodít v dôsledku vysokej úrody v posledných rokoch, aj napriek zvýšenej spotrebe, nedávali predpoklad k rastu ich cien.

Poľnohospodárstvo naďalej zápasilo s neefektívnym systémom nastavenia podpôr, prednostne na plochu a nie na produkciu, pokračoval trend poklesu stavov dojníc. Taktiež rozhodovací proces a hľadanie nových ciest v efektívnosti výrazne ovplyvňovala aj neistota v podnikaní na pôde, z hľadiska jej užívania a vlastníctva, keď takmer 90 % poľnohospodárskej pôdy, na ktorej sa realizuje poľnohospodárska výroba je v prenájme podľa zákona, ktorý sa neustále novelizuje.

Obraz na súčasné poľnohospodárstvo dotvára celková prestárlosť jeho zamestnancov a nedostatok nových pracovných síl, ale hlavne to, že chýba celkový strategický plán poľnohospodárstva na Slovensku.

RASTLINNÁ VÝROBA

V roku 2019 na úseku rastlinnej výroby pokračoval negatívny trend znižovania obhospodarovanej výmery a to vydávaním pôdy pôvodným vlastníkom, ako aj upresňovaním výmer obhospodarovaných parciel. V porovnaní s rokom 2018 nám poklesla výmera obhospodarovanej výmery o 15,6 ha. Z hľadiska klimatických podmienok je možné rok 2019 hodnotiť ako tiež extrémne teplý, pretože len jeden mesiac, a to máj, bol na väčšine územia podnormálny a z pohľadu celoročných zrážok patril k výrazne suchším rokom.

Obilniny ako najpestovanejšia komodita rastlinnej výroby v roku 2019 predstavovali **35,05 %** výmery ornej pôdy, z toho:

- pšenica ozimná 24,61 %
- jačmeň ozimný 9,20 %
- ovos siaty 1,24 %.

- Krmoviny na ornej pôde ako lucerna, ďatelina, ďatelino a lucerno trávne miešanky a trávny na ornej pôde s podielom **28,31 %**
- Kukurica na siláž **23,98 %**
- Repka ozimná s podielom **12,66 %.**

Produkcia zrna z husto siatych obilnín činila 2.068,5 t a to je v porovnaní s minulým rokom nárast o 534,2 t. Pri výmere obilnín 450,32 ha a priemernej úrode 4,59 t.ha⁻¹, sme zaznamenali nárast o 1,09 t.ha⁻¹. Pšenicu ozimnú sme pestovali na výmere 316,23 ha a dosiahli úrodu 4,22 t.ha⁻¹. Plocha jačmeňa ozimného v roku 2019 predstavovala 118,2 ha pri úrode 4,03 t.ha⁻¹. Ovos siaty bol zasiaty na výmere 15,89 ha s produkciou 64 t. Vhodné klimatické podmienky počas dozrievania a zberu obilnín spôsobili, že sme dopestovali časť produkcie pšenice ozimnej v potravinárskej kvalite. Podobne to bolo aj pri jačmeni ozimnom, kde sme takmer celú produkciu zrealizovali v sladovníckej kvalite. Predajom obilia sme získali tržby vo výške 229.948,-- €, čo je viac v porovnaní s minulým rokom o 166.505,-- €, čím sme nahradili tohtoročný výpadok tržieb za zrnovú kukuricu.

Na základe viacročných skúseností s výskytom vysokej zveri, ktorá počas zimných mesiacov poškodzuje porasty repky, sme sa rozhodli zasiať repku zabezpečiť elektrickým ohradníkom. Pri repke ozimnej, ktorú sme pestovali na výmere 162,67 ha sme dosiahli úrodu $2,43 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$, čo predstavuje pokles oproti roku 2018 o $0,3 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$. Medziročné zvýšenie ceny o 16,-- €/t na hodnotu 357,-- €/t čiastočne eliminovalo výpadok produkcie, keďže dosiahnuté tržby za repku 141.430,-- € boli nižšie oproti vlaňajšku o 8.623 €.

Silážnu kukuricu, ktorá v našich podmienkach predstavuje významnú krmovinu na ornej pôde, sme pestovali na výmere 308,17 ha s priemernou úrodou $15,19 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$. Na rozdiel od obilnín treba poznamenať, že priebeh počasia nebol pre pestovanie kukurice vhodný. Nadpriemerne veľa zrážok a chlad, dokonca prízemné mrazy, počas mája výrazne obmedzovali jej rast. Kukurica sa ako teplomilná plodina nedokázala s nevhodnými faktormi počasia vyrovnáť, čo malo výrazný vplyv na celkovú úrodu a kvalitu fytomasy. Menej ako polovičná úroda silážnej kukurice v zelenom na hektár v porovnaní s minulým rokom spôsobilo, že sme vyrobili iba 4.258 t kukuričnej siláže. Z uvedeného vyplýva, že klimatické podmienky ročníka majú podstatný vplyv na výšku a kvalitu produkcie jednotlivých plodín v pozitívnom alebo negatívnom význame.

Nižšiu výrobu kukuričnej siláže spôsobenú podpriemernou úrodou kukurice čiastočne kompenzovala výroba lucernových, lucerno-trávných a trávnych senáží, ktorých sme vyrobili takmer 5.300 t. Produkcia sena z trvalých trávnatých porastov predstavuje neoddeliteľnú súčasť krmovinevej základne našej spoločnosti. V roku 2019 sme vyrobili 946,8 t lúčneho sena. Aj pri výrobe sena a senáží nám značné problémy spôsobuje zver, najmä diviacia. Rytím spôsobuje terénne nerovnosti, čo negatívne vplyva na zberovú techniku (kosy, obracače, zhrabovače, lis, rezačka) a v neposlednom rade navyšuje obsah popolovín v krmivách, čo negatívne vplyva na ich nutričnú hodnotu.

Celkové tržby za výrobky rastlinnej výroby v roku 2019 dosiahli hodnotu 377.171,56 €, čo je o 41.305,-- € viac než v minulom roku.

ŽIVOČÍŠNA VÝROBA

Živočíšna výroba svojím najväčším podielom na celkovom objeme tržieb je naďalej hlavným odvetvím a predmetom činností firmy, na čo nás predurčujú aj pôdno – klimatické podmienky.

Celkové tržby za kravské mlieko, vrátane drobného predaja dosiahli v roku 2019 814.679,-- €, čo predstavuje takmer 50 % z celkového objemu tržieb za spoločnosť VJARSPOL.

I napriek opätovnému nárastu priemernej realizačnej ceny o 0,009 € na 0,347 €/l, nám však tržby za mlieko poklesli v porovnaní s minulým rokom o 13.950,-- €, z dôvodu poklesu dodávky vrátane drobného predaja o 96.134 l, pri celkovom objeme 2,333.776 litrov a priemernom stave dojníc 435 ks. Pokles dojivosti bol spôsobený zhoršenou reprodukciou a tým aj posunom telenia. V poslednom rade aj zvyšujúcimi sa teplotami počas letných mesiacov.

V chove mladého a výkrmového dobytku sme zaznamenali mierny nárast celkového hmotnostného prírastku na úroveň 0,665 kg/deň.

Uvedomujeme si potrebu u týchto kategórií dosahovať lepšie výsledky, preto stále zvyšujúcou sa úrovňou výživy znižujeme vek pri prvom pripúšťaní a následne otelení.

I napriek realizácii opravy strechy v roku 2019 a zlepšenie ustajňovacích priestorov v chove ošípaných, sa celkové ukazovatele chovu nezlepšili a to hlavne z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pracovníkov a celkovom nezáujme o túto profesiu. V roku 2019 priemerný stav prasníc 21 ks, bol nižší o 9 ks v porovnaní s minulým rokom a celkový prírastok 34.918 kg poklesol o 14.042 kg. Celkový priemerný prírastok u ošípaných predstavuje 0,531 kg/deň.

Pokles priemerných stavov ošípaných o 160 ks na úroveň 227 ks, ako aj vyššie uvedené nízke úžitkové parametre poukazujú na vážne problémy. Nakoľko sa rysujú nové pracovné sily, našou snahou bude zvýšiť stavy ošípaných v roku 2020 a tým zabezpečiť zlepšenie ukazovateľov aj z dôvodu zvyšujúcej sa realizačnej ceny ošípaných a tak zabezpečiť rovnomerný prísun ošípaných pre vlastný bitúnok.

V chove oviec pri priemernom stave bahníc 365 ks sme v hodnotenom roku vyrobili 3.166 kg ovčieho syra a 20.998 litrov ovčieho mlieka, z čoho tržby za všetky ovčie výrobky dosiahli 42.550,-- €, t. j. o 2.294,98 € viac než v minulom roku. Tieto tržby nepokrývajú ani náklady na celoročné mzdy 4 pracovníkov, vrátane odvodov. I napriek tomu s ich chovom budeme pokračovať pre ich druhotný význam a to je spásanie nedostupných plôch a udržiavanie krajiny tvorby.

Celkové tržby za živočíšnu výrobu v roku 2019 dosiahli hodnotu 912.723,-- €, čo je o 12.102,-- € menej v porovnaní s minulým rokom, hlavne z dôvodu poklesu výroby kravského mlieka.

EKONOMIKA

Ekonomickú bilanciu poľnohospodárskych podnikov v roku 2019 čiastočne vylepšilo doplnenie systému platieb o „Zelenú naftu,“ na ktorú bolo vyplatené celkovo v rámci štátnej pomoci 30 mil. €, pričom prostriedky na zelenú naftu sú plánované v štátnom rozpočte na ďalšie 3 roky. Aj to je jeden z faktorov, ktorý ovplyvnil rast strednodobých a dlhodobých úverov zo strany bánk, ktoré celkovo prekročili hranicu 1 mld. €. Určitý podiel na tom však má aj vysoká splátková disciplína poľnohospodárskych firiem, ako aj reálnosť ručenia prostriedkami z EÚ. Vynútený nárast mzdových nákladov zvyšovaním príplatkov za nočnú prácu za soboty a nedele, ale tiež skokový nárast minimálnej mzdy ovplyvnili okrem vyššie uvedených faktorov a dosiahnutých výrobných výsledkov úroveň jednotlivých ekonomických ukazovateľov, ako aj ukazovateľov hodnoty majetku a zdrojov ich krytia spoločnosti VJARSPOL, s .r. o. v hodnotenom roku 2019.

Celková hodnota majetku na strane aktív vo výške 3,253.789,-- € nám poklesla v porovnaní s minulým rokom o 449.318 €, hlavne v dôsledku poklesu neobežného majetku o - 501.443,-- €, pričom obežný majetok vzrástol o 52.718,-- €.

Hodnoty jednotlivých položiek neobežného a obežného majetku sú zachytené v nasledovnej tabuľke:

	2019	2018	Rozdiel r. 2019 - 2018
Neobežný majetok = DHM	2,330.862	2,832.305	- 501.443
Z toho: Stavby	1,570.913	1,790.643	- 219.730
Samost.hnuteľné veci	359.525	666.819	- 307.294
Zákl.stádo a zvieratá	216.654	206.191	+ 10.463
Pozemky	183.770	162.117	+ 21.653
Obstar. dlhodobý hm. majetok	0	6.535	- 6.535
Obežný majetok	917.632	864.914	+ 52.718
Z toho: Zásoby	774.742	746.092	+ 28.650
Materiál	34.571	53.678	- 19.107
Nedokončené výr.	127.953	128.740	- 787
Výrobky	370.181	283.567	+ 86.614
Zvieratá	242.037	280.107	+ 38.070
Krátkodobé pohľadávky	136 043	84 834	+ 51.209
- z toho z obch.styku	62.875	51.454	+ 11 421
Daňové pohľad.a dotácie	72.394	33.080	+ 39.314
Finančné účty	6.847	33.988	- 27.141

Poznámka: Neobežný majetok je zároveň aj Dlhodobý hmotný majetok, keďže Dlhodobý nehmotný majetok nemáme.

Hodnota vlastného imania v roku 2019 dosiahla 667.440,-- €. Jeho pokles v porovnaní s minulým rokom o 112.435,-- € bol spôsobený poklesom nerozdeleného zisku minulých rokov o 79.021,-- € a zhoršenie HV za účtovné obdobie po zdanení o 33.051,- €, ktorý dosiahol mínusovú hodnotu - 44.032,-- €.

Celkový objem záväzkov v porovnaní s minulým rokom poklesol o 100.191,- €, keď ich absolútna hodnota k 31. 12. 2019 dosiahla 1,727.456,-- €. Pokles celkového objemu záväzkov bol spôsobený hlavne poklesom dlhodobých bankových úverov o 194.358,-- €, pričom bežné bankové úvery sa zvýšili o 92.337,-- € na úroveň 695.0000,-- €. Záväzky z obchodného styku vo výške 145.734,-- € poklesli oproti minulému roku o 2.982,-- €.

Čistý obrat, definovaný ako výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav, spoločnosť VJARSPOL za rok 2019 dosiahla 1,701.322,-- €, čo predstavuje nárast v porovnaní s minulým rokom o 40.276,-- €.

VÝNOSY Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU v roku 2019 dosiahli celkovú hodnotu 3,243.620,-- €. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku tieto vzrástli o 25.761,-- €. Hlavný podiel na ich náraste majú tržby z predaja vlastných výrobkov v celkovej hodnote 1,441.877,-- €, ale tiež ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ktoré vzrástli o 49.436,-- € na úroveň 1,284.689,-- €.

V porovnaní s rokom 2018 vo výnosových položkách sme zaznamenali pokles zmeny stavu vnútropodnikových zásob o 52.619,-- €, ktorá tak dosiahla zápornú hodnotu – 92.385,-- € a u aktivácie o 1.133,-- € na hodnotu 349.993,-- €.

Tržby z predaja vlastných výrobkov nám narástli o 63.972,-- €, hlavne z dôvodu nárastu tržieb za výrobky RV o 41.305,-- €. Taktiež sme zaznamenali nárast tržieb za výrobky pomocnej činnosti o 34.768,-- € v porovnaní s minulým rokom. Tržby z predaja služieb dosiahli nárast v porovnaní s rokom 2018 o 24.948,-- € na úroveň 98.467,-- €. Pokles v tržbách sme zaznamenali na úseku ŽV a realizácie jej výrobkov cez tržby za tovar, ktoré tak dosiahli hodnotu 93.872,-- €, čo je o 35.649,-- € menej než v predchádzajúcom roku.

NÁKLADY Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU dosiahli v hodnotenom roku 3,262.517,-- €, čo predstavuje nárast oproti minulému roku o 62.826,-- €. Keďže nárast výnosov z hospodárskej činnosti bol vyšší len o 25.761,-- €, prejavilo sa to v zhoršení výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti o 37.065,-- €, keď dosiahol zápornú hodnotu – 18.897,-- €.

Z nákladových položiek sme nárast zaznamenali v Osobných nákladoch a to o 56.169,-- €, ktoré tak dosiahli hodnotu 1,160.638,-- €. Dopad nárastu minimálnej mzdy a príplatkov pri zníženom počte pracovníkov o 2 na 85 sa prejavil i v raste priemernej mzdy, ktorá tak dosiahla 814,-- €, pričom celkovo vyplatené mzdové náklady dosiahli 836.955,-- €.

K navýšeniu tiež došlo v nákladovej položke Služby a to o 34.137,-- €, ktoré dosiahli úroveň 301.889,-- €.

Prehľad spotreby jednotlivých druhov materiálu a energie je obsiahnutý v nasledujúcej tabuľke:

Druh	Rok 2019	Rok 2018	Rozdiel 2019 - 2018
Spotreba nakúpených osív	73 889	72 752	+ 1 137
Spotreba nakúpených hnojív	89 901	90 252	- 351
Spotreba chemických ochranných látok	80 196	76 780	+ 3 416
Spotreba náhradných súčiastok	82 891	65 512	+ 17 379
Spotreba PHM	214 068	215 116	- 1 048
Spotreba energie	128 010	122 825	+ 5 185
Spotreba nakúpených krmív a stelív	33 994	39 632	- 5 638
Spotreba liekov	19 089	21 135	- 2 046
Spotreba nakúpených komponentov do KZ	120 114	139 025	- 18 911
Spotreba ostatného materiálu (hutný mat.)	81 529	83 293	- 1 764

Z rozdielu VÝNOSOV Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU a NÁKLADOV Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU nám vychádza **VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI**, ktorý za rok **2 0 1 9** dosiahol mínusovú hodnotu – **18.897,-- €**, čo predstavuje **zhoršeniu oproti minulému roku o 37.065,-- €**.

Z dôvodu poklesu Nákladových úrokov **došlo k zlepšeniu HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z FINANČNÝCH ČINNOSTÍ** o **7.846,-- €** na zápornú hodnotu - **25.135,-- €**.

Výslednicou VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI a
VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ je

CELKOVÝ VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE
po zdanení vo výške : - 44.032,-- €.

Ekonomickú situáciu agropodnikateľov v budúcom roku budú komplikovať také opatrenia, ako zvyšovanie nočných príplatkov, príplatkov za soboty a nedele, rast minimálnej mzdy, ukončenie presunu financií z II. do I. piliera priamych platieb, a tiež aj doteraz neschválený strategický plán Slovenska, ako aj rozpracovaná nová SPP EÚ na roky 2021 – 2027, ktoré pravdepodobne začnú platiť až od 01. 01. 2023.

V Nitrianskom Pravne, 09.03.2020

Ing. Gašpír Július
Konateľ spoločnosti: